

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Styret i TRØNDELAG SPAREBANK
Yrjars gate 35
7130 BREKSTAD

Vår referanse
25/1837
Deres referanse

12.12.2025

Tilsynsrapport

1 Innledning

Finanstilsynet gjennomførte et tematisyn om gruppering av motparter 26. mars 2025 med Trøndelag Sparebank (org. nr. 937 902 174). Formålet med tilsynet var å kartlegge bankens retningslinjer og praksis for identifisering av grupper av innbyrdes tilknyttede motparter som definert i kapitalkravsforordningen (CRR) artikkel 4 nr. 39. Denne tilsynsrapporten bygger på Finanstilsynets foreløpige rapport fra 25. september 2025 og styrets tilsvarende fra 14. november 2025.

1.1 Om regelverket

Finanstilsynet har som oppgave å bidra til finansiell stabilitet og at finansforetak driver forsvarlig virksomhet. Et element i dette arbeidet er å overvåke bankenes eksponeringer mot enkeltkunder og grupper av tilknyttede motparter. Regelverket for store engasjementer setter klare rammer for hvor stor risiko et foretak kan ta overfor én motpart eller en gruppe motparter som utgjør en samlet risiko. I henhold til CRR artikkel 395¹ og finansforetaksloven § 13-12, kan et finansforetak som hovedregel ikke ha samlet engasjement mot én motpart, eller en gruppe av tilknyttede motparter, som overstiger 25 prosent av foretakets kjernekapital. Regelverket krever at foretaket har forsvarlige rutiner for å identifisere, overvåke og rapportere slike engasjementer.

For å beregne samlet eksponering korrekt, må foretaket identifisere grupper av tilknyttede motparter. Definisjonen følger av CRR artikkel 4 nr. 39 og omfatter kontrollrelasjoner, der en part har bestemmende innflytelse over en annen, og økonomiske forbindelser, hvor motparter er så tett økonomisk knyttet at problemer hos én kan påvirke de andre. Feil eller mangler i grupperingen kan føre til at bankens reelle risikoeksponering undervurderes, og at rapporteringen til myndighetene blir misvisende. Dette kan igjen få betydning for tilsynets vurdering av bankens kapitalbehov og risikoprofil.

Etter at kommisjonsforordning (EU) 2024/1728 trådte i kraft i Norge høsten 2024, er det endringer i det rettslige rammeverket. Forordningen erstatter tidligere retningslinjer fra EBA og gir et bindende rammeverk for identifisering av grupper av tilknyttede motparter.

1.2 Om tilsynet

Tematisynet våren 2025 ble initiert for å kartlegge hvordan norske banker etterlever regelverket for gruppering av motparter.

Trøndelag Sparebank ble valgt ut til tilsynet på bakgrunn av en gjennomgang av bankens rapportering av gruppetilhørighet i engasjementsrapporteringen, sammenholdt med informasjon fra

---

¹EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSFORORDNING (EU) nr. 575/2013 av 26. juni 2013 om tilsynskrav for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak og om endring av forordning (EU) nr. 648/2012, Artikkel 395 Øvre grenser for store eksponeringer

aksjonærregisteret. Gjennomgangen viste flere tilfeller hvor bankens gruppering tilsynelatende var ufullstendig.

Tilsynet ble gjennomført som et digitalt møte. Fra banken deltok

Administrerende banksjef, Tor Espnes

Viseadministrerende banksjef, Inge Hårstad

Risk- og compliance manager, Norun Totland Enoksen

Leder bedriftsavdelingen, Per Ove Espnes

Controller og fagleder kreditt, Per Ivar Markanes

Tilsynet ble gjennomført av Kenneth Sørli, Christian Myrdahl og Jan Henrik Hatlem.

I tilsynet la Finanstilsynet særlig vekt på å undersøke bankens interne retningslinjer og rutiner for gruppering av motparter, hvordan vurderinger av kontroll og økonomiske forbindelser dokumenteres, kvalitetssikring knyttet til engasjementsrapporteringen, konkrete vurderinger gjort i fem navngitte grupper, med vekt på om disse var i tråd med gjeldende regelverk.

2 Finanstilsynets oppsummering

Tematilsynet har avdekket flere forbedringspunkter i Trøndelag Sparebanks praksis for identifisering og gruppering av tilknyttede motparter. Bankens retningslinjer er detaljerte, men fremstår som lite operasjonelle for rådgiverne, og vurderingene gjennomføres ikke systematisk. Det mangler dokumentasjon i flere tilfeller, og vurdering av engasjementer over 5 prosent av kjernekapital praktiseres ikke som særskilt prosess.

Feil i engasjementsrapporteringen, særlig knyttet til gruppetilhørighet, tyder på svakheter i kvalitetssikringen.

Finanstilsynet vurderer at banken har et godt utgangspunkt i form av etablerte retningslinjer og engasjement fra nøkkelpersoner, men forventer at banken styrker etterlevelsen gjennom bedre dokumentasjon, systematisk oppfølging og oppdatering av regelverksreferanser. Bankens retningslinjer bygger på tidligere EBA-veiledning, men er ikke oppdatert i tråd med kommisjonsforordning (EU) 2024/1728, som nå utgjør det bindende rettslige rammeverket. Det anbefales at banken innfører en sjekkliste som del av kreditthåndboken for å sikre konsistent praksis og styrket kontroll.

Banken har ikke gjennomført systematisk vurdering av gruppering ved periodisk porteføljegjennomgang, og oppfølgingen er i praksis begrenset til kunder på watchlist. Dette innebærer at vesentlige deler av porteføljen ikke vurderes med hensyn til konsentrasjonsrisiko.

3 Finanstilsynets merknader

3.1 Bankens retningslinjer

Rettslig grunnlag og observasjoner

Finansforetaksloven § 13-12 første ledd angir at et finansforetak ikke kan ha høyere samlet engasjement med en enkelt motpart enn det som til enhver tid er forsvarlig. I policy for kredittrisiko har banken fastsatt maksimumsramme for samlet engasjement mot en enkelt kunde eller en gruppering av kunder på [REDACTED] av bankens kjernekapital.

Finansforetaksloven § 13-5 første ledd tredje punktum angir at et finansforetak skal ha hensiktsmessige retningslinjer og rutiner for å identifisere, styre, overvåke og rapportere risiko foretaket er, eller kan bli, eksponert for. Trøndelag Sparebank har i sin policy for kredittrisiko og kreditthåndbok etablert retningslinjer for å identifisere motparter som samlet utgjør en sammenhengende risiko. Retningslinjene beskriver når det foreligger bestemmende innflytelse og økonomisk avhengighet, og bygger på EBAs retningslinjer fra 2017. Det kommer frem at leder

PM/BM har ansvar for å holde retningslinjene oppdatert, og at risiko- og kontrollfunksjonen skal påse at oppdatering skjer ved endringer i regulatoriske krav, risikoforhold eller systemløsninger. Retningslinjene er ment som praktisk veiledning for kredittrådgivere, og skal evalueres årlig.

Finanstilsynets vurderinger og forventninger

Selv om banken har fastsatt en ramme for samlet engasjement som ligger under regelverkets maksimumsgrense på 25 prosent, er det Finanstilsynets vurdering at nivået ikke er tilstrekkelig begrunnet. Det foreligger ingen dokumentert vurdering i bankens ICAAP som forklarer valg av nivå, og under tilsynsmøtet kunne banken heller ikke redegjøre for hvilke risikomessige eller strategiske hensyn som ligger til grunn. Dette svekker etterlevelsen av kravet i finansforetaksloven § 13-12 om at eksponeringer skal være forsvarlige. Finanstilsynet har en forventning til at banken foretar en ny og dokumentert vurdering av rammen i lys av egen risikoprofil og soliditet.

Finanstilsynet viser til at kommisjonsforordning (EU) 2024/1728 nå utgjør det rettslige rammeverket for identifisering av grupper av tilknyttede motparter. Selv om forordningen i stor grad viderefører prinsippene fra tidligere anbefalinger, stiller den mer presise krav til vurdering og dokumentasjon. Finanstilsynet har derfor en forventning om at banken oppdaterer sine regelverksreferanser, og vurderer om retningslinjene for 'Vurdering av kontroll', 'Vurdering av økonomiske forbindelser' og 'Sammenkobling mellom kontroll og økonomiske forbindelser' er i samsvar med kravene i forordningen.

Finanstilsynet ber særlig banken vurdere sin praksis ved 50/50-eierskap, der det i retningslinjene kommer frem at slike konstellasjoner normalt tilsier kontroll. Dette bør underbygges med tydelig henvisning til rettskilde og vurdering av eventuelle unntak.

Forordningen gir det bindende rammeverket, mens EBAs anbefaling fortsatt gir nyttig veiledning og eksempler. Finanstilsynet anbefaler at banken supplerer sine retningslinjer med illustrasjoner og praktiske eksempler fra anbefalingen, for å styrke anvendbarheten og sikre konsistent praksis. Samlet gir forordningen og anbefalingen et helhetlig rammeverk for identifisering og gruppering av tilknyttede motparter.

3.2 Bankens praksis for identifisering, vurdering og rapportering av tilknyttede motparter som utgjør en samlet risiko

Observasjoner

Trøndelag Sparebank rapporterer næringsengasjementer til Finanstilsynet hvert kvartal gjennom engasjementsrapporteringen (ENGA). Rapporten genereres via bankens rapporteringssystem Eika Innsikt, og gjennomgås av fagleder kreditt BM før innsending.

Bankens retningslinjer for identifisering av tilknyttede motparter er utformet som en praktisk veiledning for kredittrådgivere, og skal anvendes ved etablering av nye kundeforhold, ved behandling av nye lån, kreditter og garantier, samt ved periodisk porteføljegjennomgang. I tillegg skal engasjementer som overstiger 5 prosent av bankens kjernekapital vurderes særskilt med hensyn til kontrollrelasjoner og økonomiske forbindelser. Retningslinjene inneholder detaljerte vurderingskriterier, og det kommer frem at vurderingene skal dokumenteres i den enkelte kredittsak.

Finanstilsynets vurderinger og forventninger

I engasjementsrapporten skal enkeltforetak med gruppetilhørighet spesifiseres, slik at Finanstilsynet kan identifisere grupper av tilknyttede motparter og vurdere bankens konsentrasjonsrisiko. Disse dataene inngår i tilsynets analyse av bankens bedriftsmarkedsportefølje og benyttes blant annet som grunnlag for vurdering av eventuelle pilar 2-påslag i SREP.

Som nevnt innledningsvis har Finanstilsynet kontrollert bankens rapportering for tredje kvartal 2024, og sammenholdt gruppetilhørighet med aksjonærregisteret. Gjennomgangen viste flere tilfeller hvor bankens gruppering tilsynelatende var ufullstendig. Finanstilsynet ba banken redegjøre for vurderingene som lå til grunn for grupperingen av fem navngitte grupper, inkludert motparter som ble vurdert, men ikke gruppert. Det kommer frem av bankens besvarelse at vurderingene er utarbeidet i forbindelse med tematisynet, og at det ikke foreligger dokumentasjon fra tidligere. Banken har ikke reist innvendinger mot Finanstilsynets funn. Gjennomgang av rapporteringen for fjerde kvartal tyder på at feilene er korrigert.

Finanstilsynet har en klar forventning om at grupper av tilknyttede motparter rapporteres korrekt, og at bankens retningslinjer for identifisering, vurdering og dokumentasjon av slike grupper er i samsvar med gjeldende regelverk. Dette inkluderer krav til kvalitetssikring, dokumentasjon og systemstøtte, som skal bidra til konsistent og korrekt rapportering.

Finanstilsynet vurderer at retningslinjene, slik de er utformet og praktisert, ikke fungerer tilfredsstillende som verktøy for rådgiverne. Retningslinjene er omfattende og komplekse, særlig avsnittene om vurdering av kontroll og økonomiske forbindelser. Det kommer frem av tilsynsmøtet at rådgiverne i praksis ikke har systematisk oppfølging av disse vurderingspunktene, og at det er sprik i kompetanse og etterlevelse. Banken har selv opplyst at vurderingene i stor grad skjer i forbindelse med konkrete kredittsaker, og at det ikke foreligger dokumentasjon fra tidligere vurderinger. Det er heller ikke etablert terskelverdier for når vurdering skal gjennomføres, og vurdering av engasjementer over 5 prosent av kjernekapital praktiseres ikke som særskilt prosess.

Videre fremgår det at banken ikke gjennomfører vurdering av gruppering ved periodisk porteføljegjennomgang, og at oppfølgingen i praksis er begrenset til kunder på watchlist. Dette innebærer at deler av porteføljen ikke vurderes systematisk med hensyn til gruppering. Finanstilsynet vurderer at dette svekker bankens evne til å identifisere og kontrollere konsentrasjonsrisiko.

Finanstilsynet anbefaler at banken etablerer en sjekkliste som del av kreditthåndboken, med konkrete vurderingspunkter for kontrollrelasjoner og økonomiske forbindelser. En slik sjekkliste vil bidra til konsistent vurdering, styrket dokumentasjon og bedre kvalitetssikring. Det vil også gjøre det mulig for banken å kontrollere om rådgiverne faktisk har vurdert relevante forhold i tråd med retningslinjene.

Feil i engasjementsrapporteringen, som tidligere påpekt, skyldes ifølge banken mangelfull kvalitetskontroll ved utarbeidelse av rapporten. Finanstilsynets kontroll av fem navngitte grupper avdekket feil i identifisering av tilknyttede motparter også ved etablering av nye kundeforhold og innvilgelse av nye lån – herunder i ett av bankens største engasjementer. Finanstilsynet har en klar forventning om at banken styrker etterlevelsen av rammeverket for identifisering av tilknyttede motparter, og sikrer at vurderingene gjennomføres og dokumenteres i tråd med gjeldende regelverk.

4 Videre oppfølging

Finanstilsynet tar til etterretning at styret har behandlet tilsynets funn og anbefalinger, og at nødvendige forbedringstiltak er eller vil bli iverksatt.

Vi ber foretaket sende kopi av tilsynsrapporten til revisor.

For Finanstilsynet

Håkon Rysst Heilmann
konstituert seksjonsleder

Jan Henrik Hatlem
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk.